

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 14.631
Tarih: 30.09.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 30/09/2021 16:53
Sayı: E-120.10-
0886328

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aileleri ile birlikte milyonlara varan bir sayıda yurttaşı etkileyen OHAL-KHK ihraçlarının adil ve hızlı bir şekilde haklarına ve işlerine kavuşması, KHK-OHAL rejiminin ve komisyonunun sonlandırılması, KHK-OHAL rejiminin kamu yönetiminde açığa çıkardığı kamu zararının ortaya çıkarılması ve sorumlularının adil bir şekilde yargılanması için yapılması gereken çalışmaların tespit edilmesi ve bu kapsamda tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Anayasa'nın 36. Maddesi gereğince "herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz." Anayasa ve Türkiye'nin imzalayıp onayladığı uluslararası sözleşmeler ve insan hakları belgeleri "yargıya başvuru hakkı ve adalete erişim hakkını" bir devlet yükümlülüğü olarak düzenlemiştir. Ancak Türkiye'de bu hakkın kitlesel bir şekilde ihlal edildiği yargıya başvurma hakkı ve adalete erişimde sorun yaşandığı vakalar yaşanmaktadır.

20 Temmuz 2016 tarihinde ilan edilen OHAL kapsamında çıkarılan 15 KHK ile yaklaşık 136 binden fazla kamu çalışanı işinden atılmış ve doğrudan idari yargı yoluna gitmeleri OHAL komisyonu marifetiyle engellenmiştir. Hakkında "OHAL komisyonu kararı ret olarak verilen" onbinlerce kamu emekçisinin idari yargı süreçleri üzerinden 5 yıl geçmiş olmasına rağmen netleştirilmemiştir. OHAL döneminde KHK'lerle veya benzer şekildeki fişlemelerle işinden atılan ve hakkında olumlu yargı kararı verilen birçok kamu emekçisinin işe başlatılmadığı ve mağduriyetin fiili olarak devam ettirildiği, işe başlayanlara karşı kamuda mobing uygulandığı bilinmelidir. Yargıya ve adalete erişimde yaşanan gecikmenin kişilerin yaşamlarında geri dönülemez hak ihlallerine yol açtığı açıktır.

Hakkında her hangi bir iddia, iddianame, soruşturma, kovuşturma, yargılama, hüküm işlemi yapılmadan yüzbinlerle ifade edilen sayıda insanın savunması alınmadan, masuniyet karinesi ihlal edilerek temel hak ve hürriyetlerinin ihlal edilmesi çok büyük bir adaletsizlik ve hukuksuzluk sistemidir. Çalışma hakkı KHK'lerle hukuksuz bir şekilde elinden alınmış kişilere, yurtdışı çıkış yasağı, denetimli serbestlik ve adli kontrol uygulamaları, pasaport yasağı dahil birçok hak ve kamusal hizmet mahrumiyeti dayatılırken haklarındaki iddialar ortaya hukuki bir şekilde konulmamaktadır. Açığa çıkardığı hak ihlalleri ile Türkiye'deki KHK meselesi, başka birçok konu ile birlikte Türkiye'de adaletsizlik sisteminin temel

göstergelerinden biri haline gelmiştir. OHAL döneminde olağan hukuka aykırı bir şekilde çıkarılan KHK'lerin, kalıcı sonuçlarının evrensel hukuka ve temel insan hakları mevzuatına aykırı olması nedeniyle hızlı bir şekilde ortadan kaldırılması gereklidir.

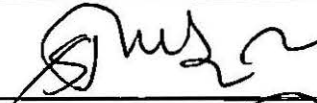
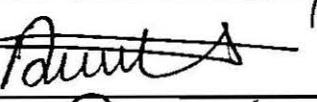
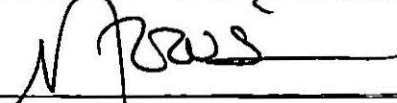
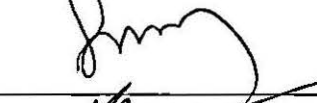
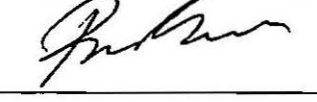
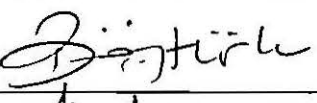
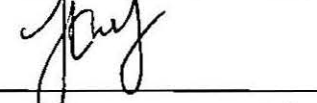
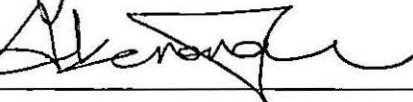
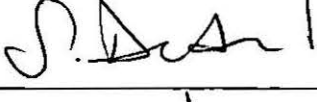
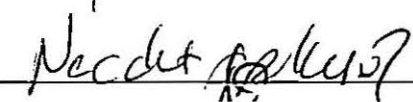
2016-2018 OHAL döneminde çıkarılan OHAL KHK'leri ile kamudan ihraç edilen toplam kamu görevlisi sayısı ortaya çıkarılmalı ve yaşanan hak ihlalleri resmi olarak raporlanmalıdır. İhraç edildiği halde hakkında bir yargı kararı verilmeyen kaç kişinin geçen 5 yıl içerisinde doğal nedenlerle, intihar ederek, iş kazası geçirerek veya başka bir şekilde yaşamını yitirdiği bilinmemektedir. Ölmüş ve hakkında bir karar verilmemiş bu kişilerin haklarının korunmasına bir komisyon çalışması yürütülmesi, ailelerinden resmi olarak özür dilenmesi ve maruz kaldıkları hak ihlallerinin maddi ve manevi olarak tazmin edilmesi gerekmektedir. Bugüne kadar yaşamını yitirmiş yaklaşık 10 kişinin işe iade edildiği bilinmektedir. Bu kişilerin ve ailelerinin karşı karşıya kaldığı haksızlık ve zulüm için kapsamlı bir resmi özür ve tazminat programı oluşturulmalıdır. Her ne kadar yaşamını yitirmiş olan kişilerin ve ailelerinin zararları hiçbir şekilde tam olarak karşılanamaz ise de hukuk devletinin gereği yerine getirilmelidir.

İhraç edilmiş kişiler içerisinde, ihraç edilme nedeniyle bağlantılı olarak tutuklanan ve hüküm giyen kişilerin, haklarında herhangi bir hüküm verilmediği halde yurtdışı çıkış yasağı, pasaport yasağı, denetimli serbestlik ve adli kontrol uygulamasına tabi olanların uğradığı haksızlık ayrıca incelenmeli ve açığa çıkan haksızlıklar sonuçları ile birlikte tazmin edilmelidir. Bir mahkeme veya yargı mercii olmayan, kendisi de OHAL döneminin kalıntısı olan "OHAL İşlemleri Komisyonu" geciktirilmeden sonlandırılmalı başvurusu bekleyen ve ret edilen tüm ihraçların mağduriyetleri hızlı bir şekilde giderilmelidir. Savunma hakkı tanınmadan, kişilerin haklarındaki iddiaları bilmeden bu şekilde yıllara bekletilmesi hukuk ve adaletle izah edilemez.

İhraçlar nedeniyle kamu büyük bir zarara uğratılmıştır. Açığa çıkan güvensizlik, liyakatsizlik ve mobing ortamı dışında, ihraç işlemi hukuksuz olduğu için sadece ihraç edilen kişilere yapılan maaş ve sosyal güvenlik ödemeleri ve mahkeme vekalet giderleri milyonlarca liralık bütçenin heba edilmesine yol açmıştır ve gelecek dönemlerde bu miktarlar artarak devam edecektir. Hukukdışı oldukları ilk uygulamadan bu yana belli olan KHK'lerin uygulaması nedeniyle kamuda, tüm bakanlıklarda, üniversite ve yerel yönetimler kapsamlı bir araştırma yapılmalı ve bu hukukdışı sürecin açığa çıkardığı kamusal zarar tüm sonuçları ile birlikte raporlanmalıdır. Keyfi ve hasmane bir şekilde bu zarara yol açan üst düzey kamu görevlileri ve sorumlular adil bir şekilde yargılanmalı ve kamuya verilen zararın sorumlularına rücu edilmesi sağlanmalıdır.

Öte yandan OHAL döneminde ihraç olmasına rağmen hala idari yargı süreçlerine erişememiş veya idare mahkemelerinde bekletilen yüzbinlerce mağdur mevcuttur. Bu süreçlerin adil ve hızlı bir şekilde tamamlanması için KHK'lerin sonuçları ile birlikte ortadan kaldırılması amacıyla kapsamlı bir yasama çalışması yürütülmelidir. Haksız ihraç işlemlerinin uygulanması ve yüz binlerle ifade edilen mağduriyetler nedeniyle kamuda kapsamlı bir araştırma yapılmalı ve ülkede hukuk ve adalet sisteminin yerleşikleşmesi amacıyla KHK'ler ortadan kaldırılmalıdır. İhraçlara ilişkin açığa çıkan hak ihlalleri ve adalete erişim sorunu nedeniyle kamuoyundan ve ihraçlardan resmi bir özür dilenmesi, hukuksuzca ortaya çıkarılan mağduriyetleri için maddi ve manevi tazminat ödenmesi gerekmektedir.

Aileleri ile birlikte milyonlara varan bir sayıda yurttaşı etkileyen KHK ihraçlarının adil ve hızlı bir şekilde hâklarına ve işlerine kavuşması, KHK-OHAL rejiminin ve komisyonunun sonlandırılması, KHK-OHAL rejiminin kamu yönetiminde açığa çıkardığı kamu zararının ortaya çıkarılması ve sorumlularının adil bir şekilde yargılanması için yapılması gereken çalışmaları tespit ve bu kapsamda tedbirlerin alınması etmek amacıyla Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	EROL KATIRICIOĞLU	İSTANBUL	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	